

PERIÒDICH SATIBICH,

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOAQUIM DICENTA.

Escriptor que ara comensa,
pero que sab de volá,
y ab lo geni que demostra
promet anar molt enllá.

CRÓNICA.

Vivim en lo temps del bombo, l' instrument
més abultat y ruidós.

Unicament l' estrepit fa girar la cara.
—¿Qu' es lo bombo? preguntava un ignorant?
Y un industrial que cultiva l' art de matar al
próxim, ab l' excusa de curarlo, li va respondre:
—Lo bombo es la millor màquina de fer mo-
neda.
—¿Moneda, bona ó falsa?
—Falsa casi sempre; pero sempre passadora.
Generalment la humanitat no mira gayre prim.
Va allà ahont la cridan més desafortadament. Tot
lo llampant l' atrau, tot lo qu' es estrepitós la fa
deturar. Un cop de bombo á temps, l' encisa.

L' art de tocar la *grosse caisse*, com diuhen los
francesos, ha adquirit una perfecció desmesu-
rada.

No fa pas deu anys que dos industrials de Bar-
celona, dos sastres per més senyas, als quals
anomenarem Sr. Rabassut y Sr. Pelat, van plan-
tar botiga l' un al costat del altre. Desde 'l dia
que van obrirla van ser rivals.

Del mateix ofici y vehins per anyadidura, no
havían de poderse veure.

Pero desgraciadament per ells, lo públich no s'
adonava de las dos botigas, y no va ferne cas fins
que va posárseli de manifest de una manera es-
trepitosa l' odi feréstech que mútuament se pro-
fessavan.

Lo Sr. Rabassut va comensar á publicar anun-
cis depressius pèl seu vehí.

«Cuydado—deya—no confondre 'l mèu establi-
ment ab lo del Sr. Pelat, qu' es un sastrinyoli de
mala mort.»

Lo Sr. Pelat pagava l' obsequi ab la mateixa
moneda. La mateixa prevenció al públich, la ma-
teixa asperesa, lo mateix despreci el referirse al
seu rival.

Dels anuncis van passar als remitits—secció

del periódich que té gran número de aficionats entre 'ls molts amants del escàndol—y 'ls comunicats que 's crusaven entre 'ls dos sastres anavan pujant de tó, cada dia més agressius y amensadors.

Tot Barcelona 'ls llegia y molts dels lectors, á mitjas escusas, solian passar per davant de las botigas, de las quals fins alashoras ningú n' havia fet cabal, y hasta algú recorda haver vist al senyor Pelat y al Sr. Rabassut amenassantse ab la mitja cana.

No n' hi havia prou ab los remitits, y van arribar fins á las causas criminals, motivadas unas per injurias, altrás per amenassas... Los advocats se fregavan las mas de gust, lo paper sellat anava endoyna y agutzils y escribans no s' entenían de feyna.

Quan vels'hi aquí que tot de un cop se van suspendre las hostilitats, y 'ls dos sastres, quals apellidos havían entrat per tots los ulls y per totas las orelles dels barcelonins, adquirint més fama qu' en Xarau, van convenir en tirar un embá á terra, fent una sola de las dos botigas. Aquells anuncis insultants, aquells remitits insolents, aquelles causas criminals implacables eran una broma, una mistificació, un *pan comido*, un reclam per atreure l' atenció del públich.

La casa Rabassut y Palau va néixer popular.

Y 'ls dos sastres han fet, en lo decurs del temps, una regular fortuna.

¿Han vist may un desconcert de bombo més original?

Ignoro si coneix aquesta anécdota que acabo de referir, lo Dr. Audet Solsona, concertista de bombo també, á judicar pels descomunals anuncis ab que ocupa tot sovint las columnas dels periódichs.

Si l' escoltan y s' hi fixan, ell es un facultatiu que tot ho cura, las malalties d' estómach, y la tisis... y hasta crech que 'ls infarts de butxaca. La majoria dels malalts que li deuen la vida resideixen á León, á Asturias, á Galicia y á Portugal, com si diguésem á dos passos de Barcelona, perque sigui més fácil la comprobació de las sèvas afirmacions. ¡Y quíns vots de gracias li envían més conmovedors! Llegéixinlos, llegéixinlos y en ells veurán brillar sempre lo mateix istil, usats los mateixos adjectius y 'l mateix tó, com si 'l Dr. Audet Solsona al tornarlos la salut los inoculés *algo* de la sèva personalitat.

«L' istil fa l' home» ha dit un preceptista, y 'l Dr. Audet Solsona no sols cura als sèus malalts, sinó que 'ls deixa á tots al corrent de la mateixa sintáxis, de la mateixa prossodia y de la mateixa ortografia.

¿Quín tema aquest més apropósit per ésser discutit en l' últim Congrés mèdich, en lo qual va pendre 'l Dr. Audet Solsona una part si no activa, sumament *passiva*!... Passiva, gracias á l' enveja manifesta dels sèus colegas, que no realisan tantas curas com ell, y, que si acás las realisan, no saben *bombejarlas*.

¿No hauria valgut més cent mil vegadas discutir aquest tema terapèutich-gramatical, que disgustarse y anar á l' aranya estira-cabells en punt á si tenim ó no tenim ànim?

Induatablement l' héroe de la discussió hauria sigut en aquest cas lo Dr. Audet Solsona. Ell sol posseheix lo secret de la cosa, y ab manifestarlo, apoyarlo y sostenirlo, hauria escalat un dels primers puestos, entre las eminencias del Congrés.

Ara, per posarse en evidencia, ha hagut de valerse de altres medis, menos conformes en apariencia ab l' art ó la ciencia de curar... sinó tot lo contrari... ha hagut de valerse de un desafío.

Rivals: lo Dr. Audet Solsona y 'l periodista senyor Torralba.

Siti: la frontera francesa. Armas... De las armas ja 'n parlarem á son degut temps.

Van donar lloch *al lance*, certas paraulas que s' havían atravesat entre 'l Doctor y 'l periodista, á conseqüencia de alguns informes no del tot exactes proporcionats pèl primer al segon y trasmesos telegráficamente pèl segon als periódichs de Madrit.

Lo mer' fet de determinar que las diferencias se ventilessin en la frontera francesa, implica l' intenció d' eludir tota responsabilitat, y aquesta intenció implica 'l propósit de realisar un desafío serio, tremendo... en una paraula, un desafío á mort.

D' altra manera l' *encuentro* hauria tingut lloch aquí mateix, y 'ls padrins del Dr. Audet eran molt capassos de proposar que 'l desafío hagués sigut á píldora.

Es fama que al marxar lo Sr. Torralba anava seré, tranquil, impávit.

—¿Es possible—va dirli un amich—que 't prenguis aquest contratemps ab tanta calma?

—Tinch una rahò poderosa—va respondre 'l periodista—per no perturbar-me.

—¿Una rahò?

—Sí, senyor. Vaig á bátrem ab un metje ilustre y afortunat que no ha mort may á ningú, y penso que no voldrá desacreditarse matantme á mí. Es més, no li convè indisposarse ab los periodistas que li doném bombo.

Quan van encaminarse al siti del combat, era nit fosca. Los padrins, provistos de llanternas, iluminavan lo camí.

Colocats los dos rivals en lo lloch corresponent, á la tercera palmada, van sonar dos detonacions retrunyint per aquells barranchs, seguidas de dos ays mitj ofegats.

Tots dos s' havían tocat: l' un al bras, l' altre á la cuixa.

Y á pesar de un contratemps tan sensible, lo Dr. Audet Solsona y 'l Sr. Torralba, 'l mateix dia regressavan á Barcelona, y l' un y l' altre 's passejavan pels carrers, com si res hagués sigut.

¿Es que 'l Dr. Audet Solsona, metje inconmensurable, posseheix aquell bálsam de Fierabrás, que cura instantáneament las feridas més graves?

Nó senyors.

Es que—encare qu' era fosch y no podia apreciarse degudament—lo desafío no va realisarse á pistola, com semblavan indicarlo las detonacions. Lo lance—y aprenguin los amants del bombo—va efectuarse á botella de Champany.

L' honor va quedar satisfet.

L' estómach més satisfet que l' honor.

Y las botellas vuydas.

Ab son aspecte de palacio encantat y ab sas reminiscencias de l' edat mitja, lo *Gran Hôtel internacional* del passeig de las Palmeras, ha lograt per fi lo que no havia lograt fins ara, omplirse.

Pero entenémnos: ha lograt omplirse... relativament.

Al igual que aquells homes que sempre tenen

un budell buit, lo *Gran Hôtel* internacional es *incomplible* (*passez le mot*).

Per la senzilla rahò de que molts dels hostes que en ell s'hostatjan, apenas troban siti en un altra fonda, fujen més que depressa, y encare que 'l siti que deixan vacant torni á ocupar-se desseguida, es lo cert y positiu que 'ls que allí 's quedan, als pochos días de sométres al régimen alimentici de la casa, ja sols ocupan la meytat del puesto de quan van entrarhi.

Tal es la rapidés ab que enmagreixen, que ha arribat l'ocasió de recomenar l'estancia allí, als malalts de obesitat.

No 'm proposo desacreditar un establiment, al qual, per honra de la hospitalaria Barcelona, voldria veure alabat y ensalsat en totes las parts del món; pero desgraciadament son tantas las queixas que han arribat fins als meus oïdos, que no puch menos de fer-me'n eco, y hasta recomenar al Alcalde de Barcelona, que ja que se subvenciona á aquell *hôtel*, ab cantitats no gens insignificants, vegi si ha arribat l'hora de pendre cartas en l'assumpto, fent lo menos desagradable possible l'estancia á Barcelona als molts forasters que aquests días la visitan.

Convè que no s'emportin una mala impressió de la ciutat tan ensalsada per Cervantes, y res més propi per infundir ideas tristes que la falta de una alimentació convenient.

Si 's tractès de una altra fonda poca cosa ó res diria. Pero 's tracta de un establiment subvencionat... y es just que qui rosegui la carn, rosegui 'ls ossos.

Se m'ha dit que més de una vegada ha sigut impossible obtenir una tassa de caldo per una senyora decandida... y aixó es molt trist en un establiment, ahont sembla que tot ha de convertir-se en substancia.

La pietat de algun vehí ha salvat á més de una dama de un desmay. Ja que no per amor á la humanitat, per amor á l'estética, á la cuyna del *Gran hôtel* hauria de haverhi sempre caldo disponible. Res més desconsolador que 'l gesto de una dama badallant de gana.

Item més. Hi ha en lo *Gran hôtel* la costum de servir la taula rodona á horas fixas. Y succeheix alló de:—«A la taula de 'n Bernat, qui no hi es no hi es contat.»

Pero, com si 's tractès de guanyar unas eleccions, la major part de las vegadas los rellotjes del *Gran hôtel* adelantan, y 'ls que refiats de l'hora dels seus cronómetros, creuhen arribar á temps, se troban ab los menjadors herméticament tancats, veyentse en la precisió de menjar en taula separada, lo qual implica un augment de préu y la privació de un plat. Res, una especie de cástich com als colgials que fan alguna travessura.

Los *garçons*, en sa majoria francesos, tenen la cosa tan per la má, que casi no saben dir res més que:—*Trop tard*.

Si cada vegada que diuhen *Trop tard*, l'amo del *hôtel* cobrava un duro, á horas d'ara ja podria retirarse per rich.

Hi ha més encare.

Un día avisan que no serán á dinar ¿qué 's creuhen que 'ls rebaixan res? Nò senyors, ni un *contim*.

En cambi tenen cori-mori y demanan un xocolate. Ja se sab, un xocolate, sis ralets.

Allá 's paga lo que 's consum y lo que deixa de consumir-se: allá 's paga sempre.

Y encare si l'alimentació fos suficient!

Me conta un amich que va sufrir durant una curta temporada las torturas de aquella inquisició, que un día, al alsarse de taula, tothom demanava ous per beure... Ni per beure, ni per veure.

Un altre día 'ls talls anavan molt escassos y en cambi abundavan los sorbetes. ¡Capritxos del repostero!

L'endemá dematí, una senyora andalusa—afortunadament los andalusos son gent de bon humor, que tot s'ho prenen á la bona—deya poch després de llevarse:

—¡Qué noche válgame el cielo!.... Tengo el cuarto al lado del excusado, pues ¿creerán Vds. que no he podido pegar el ojo? Toda la noche se ha ido en seguidillas.

Resoltament, l'Ajuntament ha de pendre un determini serio.

L'honra de Barcelona hi está empenyada.

L'honra de Barcelona!.. y 'l ventrell dels forasters que han vingut refiats de que aqui serian bèn rebuts, bèn atesos y considerats.

Lo *Gran Hotel Internacional*, á lo que 'ns comptan es verdaderament intolerable.

Succi resistirà impunement trenta días de dejuni en lo Palau de Ciencias de la Exposició; pero lo qu' es trenta días de menjar en lo *Gran Hotel Internacional*, no 'ls resisteix ell ni ningú del món.

P. DEL O.

EN LO BOSCH.

Paréu per una estona la vostra melodia
aucellets que pèls arbres estéu sempre cantant;
calléu, que ab vostres cántichs potser despertaria
dels brassos de Morfeo la mèva dolça aymia
que ara está reposant.

Tú, riuhet que atravesas la verda salzareda,
para per una estona lo tèu curs mormolant,
que la ramor de l'aygua que arrastras clara y freda
potser despertaria la nina que are queda
en lo bosch reposant.

Para per una estona de sospirar oratje
que tos sospirs dolcíssims potser inquietarán
lo somni de la nina que damunt de l'herbratje
baix un dossier de rosas y fullas y ramatje
ara está reposant.

¿No calléu? pèl dimoni que sou bèn insensibles;
lo que al sentius pateixo ningú del món ho sab.
¡Paréu de una vegada! ¡paréu ramors horribles!
¿No veyéu que la nina ab los seus ronchs terribles
ja 'm fa prou mal de cap?

S. DEL PALAU.

FORASTERS Á CASA.

Quan lo senyor Rafel va llegir en lo diari que
ab motiu de la Exposició aquest any se farían
unas festas extraordinarias que durarían un mes,
va girarse desseguida cap á la seva dona.

—¿Ho sents, Quima?—va dirli—un mes de festes... ¡Quin escàndol! ¿eh?

—¡Ja ho pots dirho! Encare, que á nosaltres tan se 'ns ha d' endonar. Farém ni més ni menos que 'ls altres anys. Sortirém algun vespre á veure las luminarias, anirém á la plassa de Sant Jaume á sentir una miqueta la *musica* y para de contar.—

Y 'l senyor Rafel va continuar llegint lo diari y la senyora Quima va prosseguir cullint los punts que se li havian escapat de la mitja que feya.

Desgraciadament al trassar lo seu programa per aquestos trenta días de festes, ni la senyora Quima ni 'l senyor Rafel contavan ab la *huéspededa*.

La *huéspededa*, ó més ben dit los *huéspedes*, eran uns parents llunyans que viuhén en una casa de camp dels vols de Granollers, que mentres lo felis matrimoni de ciutat tirava 'ls seus pacífichs y económichs càlculs, estavan preparantse pera baixar á Barcelona.

—Sí, sí—deya 'l Toni, 'l jefe de la familia—demá agafarém los trastets y cap avall falta gent.

—¡Anirém á cal Rafel! ¿eh?

—¡Per supuesto! ¿hont voldrías que anéssim, donchs? Ja sabs que allí 'ns rebrán com uns reys y que 'ns obsequiarán de la manera qu' ells saben ferho. En Rafel es tot un home, y la Quima...

—Tot' una dona. Una mica massa *maniosa* per las cosas de casa seva: pero tot ab tot, molt persona y molt atenta. ¿Qué 'ns emportarém gayre *fato*?

¡Ca! Ara fa bon temps encare. Una camisa y un parell de mitjons per mí y per tú y la canalla pren lo que vulguis. Total per quinze días que hi podém estar, ab poca cosa n' hi ha prou...—

Tal dit tal fet. La Manela va arrèglar un farsellet ab quatre drapots, va *endagar* ab la millor roba al baylet y la pubilleta, y en lo primer tren del endemá van encaminarse á Barcelona.

Lo senyor Rafel está esmorsant, repapat al menjador, com un patriarca.

La seva senyora seu allí á la vora, triant monjetas.

—¿Sents?—diu lo marit ab la boca mitj plena.

—Sembla que puja gent de fora.

—¡Oy!—respón la senyora Quima, després d' un moment d' escoltar.—¡Y no son poch ni gayres! Deuhen anar al ters pis. Ja ho va dir la Magdalena que tindrian forasters.

—¡Pobra dona! Ja la compadeixo. Lo que menos son un centenar. ¿Sents quin sacramental están movent? Per tot tropessan... ¡Uy! ¡Hasta hi ha criaturas!... ¡Vaya un regalo!...—

De cop los passos de la escala paran, y se sent trucar al pis del senyor Rafel.

—¡Te! Mira si son burros: ara s' han equivocat de porta. Vés, surt desseguida y digals qu' es á dalt, ó sinó encare 'ns farían la campaneta á micas.—

La seva dona s' alsa tota mal humorada y obra la porta.

¡Verje Santa! ¡Si son los parents de Granollers!

—Deu vos quart, Quima! ¿Y 'l Rafel, que no hi es? Hasta portém los nens; miréu que han crescut en sis anys...—

Tot aixó ho diu lo Toni, cridant com un carreter quan parla als seus animals, tot empenyent á la Manela y á las criaturas que s' han plantat á la porta com uns estaquirots, y ni entran ni deixan entrar.

Lo senyor Rafel s' aixeca més vermell que un bitxo y tirant malediccions en veu baixa. La co-

mitiva de Granollers acaba per fi d' entrar tota dintre 'l pis, y després de deixar l' *artipatje* allí hont los sembla millor, lo Toni pren la paraula.

—¿No 'ns esperavau? ¿oy?

—No, la veritat—fa 'l senyor Rafel.

—Ja ho vaig dir á n' aquesta: Ja veurás com los donarém una sorpresa.

—Y 'ns l' heu donada; de debó.

—¡Hombra! ¡Si tot Granollers no parlava d' altra cosa! Que á Barcelona fan tals festes, que hi haurá professons, que farán *illuminarias*, que tirarán fochs *artificials*...! Nada, vaig dir á la Manela: amaneix los trastets y anénmosen tots á Barcelona.—¡Oh! ¡Qué diu que hi ha tanta gent! deya aquesta. Aixó ray, li vaig respondre; nosaltres sempre tenim á cal Rafel, qu' es com si fos á casa nostra... ¿Qué no es aixís?—

Y acabat aquest discurs, com si hagués dit una pila de gracias, lo Toni 's posa á riure de la manera més estrepitosa y finalisa la rialla tirant una escupinada al mitj mateix del menjador.

La senyora Quima aixeca 'ls ulls al cel, com si demanés misericordia contra aquella invasió de bárbaros, y 's fica á la cuyna.

Fa dos días que 'ls forasters son á casa del senyor Rafel. En aquest moment han sortit sols á escampar la boya, y 'l matrimoni aprofita la ocasió de trobarse sol pera cambiar las sevas impressions.

—Créume, Rafel,—diu ella—si aquestagent está dos días més aquí, jo 'm moro d' asco...

—Pero dona, pren una mica de paciència... Son parents...

—¿Parents? Encara no ho he vist prou clar jo aixó. ¿Qué 't son, veyám? ¿Cosins? ¿nebots? ¿ncles?

—No ho sè de cert: la qüestió es qu' ells diuhen que som parents... y bè deu ser veritat...

—Lo qu' es veritat es que son uns cotxinos. ¿No l' has vist á n' ell? Escup allí ahont millor li vè: ahir per poch me la clava dintre 'l meu plat...

—¡Per 'mor de Déu, Quima!

—¡Qué Quima ni qué rabes! Avuy hi atrapat al baylet que 's mocava ab las cortinas de l' arcoba: la mossa s' aixuga las mans per las parets; la dona per lligarse las sabatas posa 'ls peus sobre las fundas de la silleria... en fi, que desde qu' ells son aquí, aixó ja no sembla una casa, sinó un corral... un verdader corral, plé d' esclafollas de avellana, de rapas de rahim, de pinyols de prés-sech... de totas las porquerías del món...

—¡Ja ho veig, ja ho veig! Pero cóm vols arreglarho, veyám...

—¿Cóm? No ho sè: trayentlos de casa.

—¡Bo! ¿qu' estás borrhanga? ¡já uns parents!

—¡Qué parents ni qué *ochu quartus*! Vaya uns parents gastas, per la gracia de Deu.

—La qüestió es que son aquí y que no 'ls podém pas tirar escalas avall...

—No; pero ¿sabs qué pensava jo?

—Digas.

—Tréurels d' aquí, ja veig que no es decorós; pero ¿quí 'ns priva á nosaltres d' anárnosen á fora y obligarlos á n' ells á que se 'n vajan?

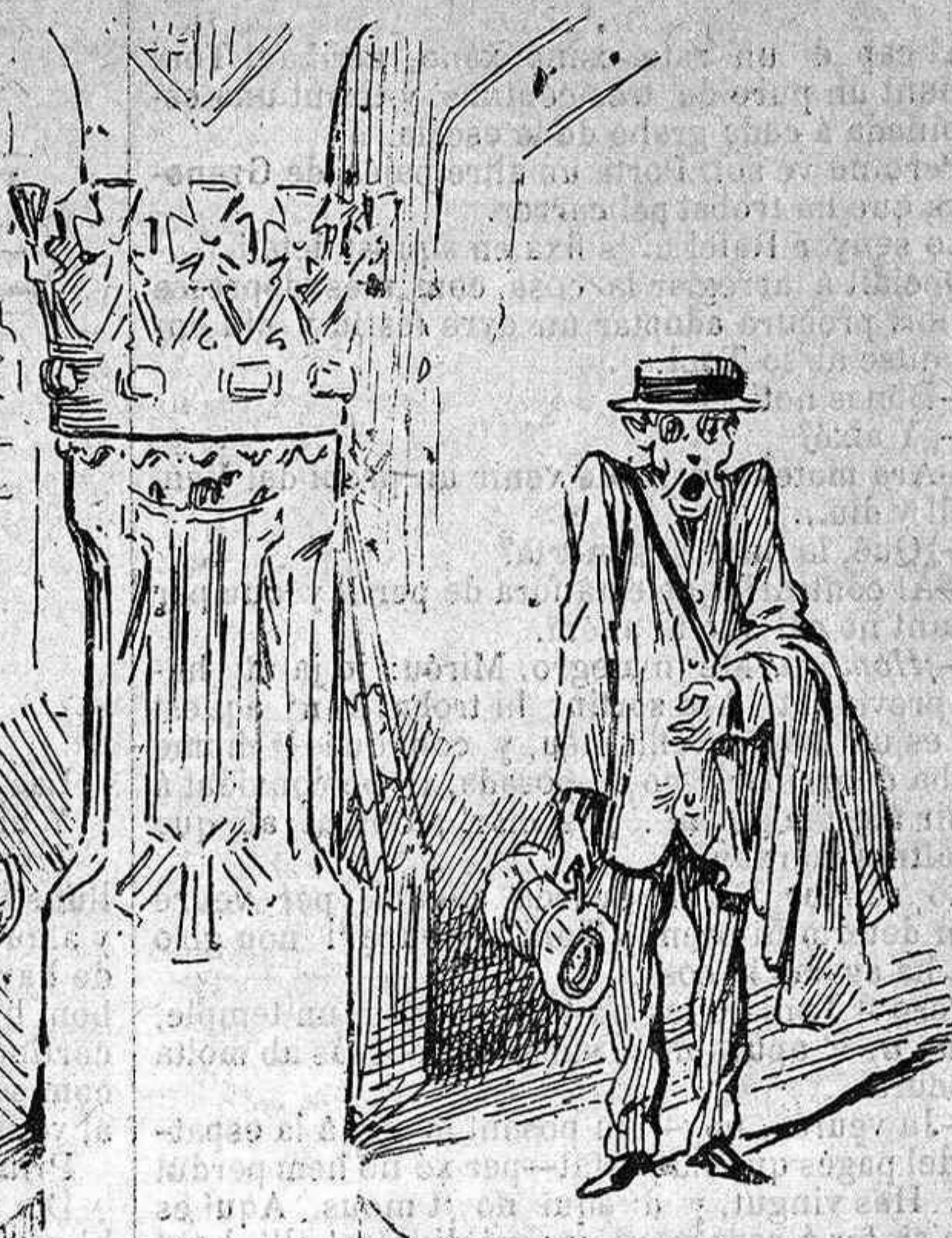
—No está del tot mal pensat... sinó qué... ¿com la justificarém aquesta marxa?

—De qualsevol manera: dirém... ¡que sè jo!... dirém que ma germana del Vendrell está mala y que hi hem d' anar per forsa. Marxém allí, ells també se 'n van y al vespre podém ja tornar del Vendrell, libres d' aquesta colla de ximplés... Ja

LOS FORASTERS QUE VAN AL HOTEL INTERNACIONAL.

Quan hi entran.

Quan ne surten.

veurás; la nostra tranquil·tat y 'ls nostres interes-
sos bè valen aquest petit sacrifici...

—Noya, tens rahò... ¡Calla... ara pujan: déixa-
mels per mí!—

Sense permetrels reposar, com qui diu á boca
de *carro*, lo senyor Rafel emprén als parents de
Granollers y 'ls explica lo que fa al cas.

La Quima tè una germana al Vendrell: Acaban
de rebre carta d' allí, participantlos qu' está en
perill de mort. Han cregut, per lo tan, qu' era
precís anarhi y han determinat marxar en lo tren
del mitj dia...

—Bueno,— diu lo Toni, quan lo senyor Rafel
ha acabat la relació—per nosaltres no esteu. Feu
lo que tinguéu per convenient...

—¡Oh! Es que jo ho deya justament per vosal-
tres. ¿Com ho faréu ara?

—¡Ay ay! ¿cóm ho hem de fer? ¿qué no tè bo-
nas mans la Manela? Lo que fins ara ha fet la
Quima ho farà ella. Bè ó malament, ja sabrà anar
á comprar y arreglarnos una mica de teca.

—¿Pero ahont ho faréu això?

—Aquí. ¿Qué se 'n portéu lo pis per ventura?
Vosaltres anéu al Vendrell, feu lo vostre fet y no
passéu ansia de res. Nosaltres no 'ns mourém d'
aquí fins que tornéu, ni que passin quinze días,
ni que passi un mes, perquè aixó de morir deve-
gadas va llarch...—

Lo senyor Rafel per poch se desmaya. 'S gira
á la seva dona, que s' ha acostat al sentir lo final
de la conversació, y se la mira com volgient dir;

—¿Qué 't sembla? ¡ara si que 'ns hem ficat ben
bé al mitj del fanch! ¡Vaya una pastarada!—

La pobra senyora gira 'ls ulls en blanch y mur-
mura, tornant cap á la cuyna:

—¡Fassis la voluntat de Déu!—

Deu minuts després d' aquesta escena, lo Toni
surt per anar al estanch, la Manela s' adorm y
las dugas criaturas son al balcó, mirant los carros
y gossos que passen.

—¡Y bè—diu lo senyor Rafel, anant á trobar la
seva dona á la cuyna.—¿Qué fem ara?

—No ho sé. estich á punt de tornarme *loca*.
¡Vaya una desgracia 'ns ha caygut á sobre! Ni á
tiros los traurem d' aquí.

—¿Que no anirém al Vendrell, donchs?

—¡No! ¿No veus que sería pitjor lo remey que
la malaltia? ¿Qué 'n treuriam d' anárnosen? Si
ara que nosaltres estém presents nos desgracian
materialment tota la casa, ¿qué no farian quan
fossim fora? Serían capassos de... ¡Mira, ara fa
poch lo moyet ha trobat un bossi de carbó no sè,
ahont, y anava á fer ninots á las parets de la
sala...!

—¡No hi ha remey! ¡'Ns quedarem! ¿Te 'n re-
cordas del istiu del cólera, que 'ns varem estar
aquí dos mesos ab l' ay al cor y no 'm va succe-
hir res? Pues fem lo pensament de que tenim lo
cólera contractat per unas quantas semanas. Al
menos ja sabém que aixó no 'ns pot costar la
vida.

—Nó; l' únich que 'ns pot costar es una repin-
tada general á tot lo pis.

—Lo que m' apura ara es un' altra cosa. ¿Qué
pensará en Toni quan veji que no marxém?

—Que pensi lo que vulgui. Cántali qualsevol

mentida; dígali que... en fi, arréglat. Y si ho entén y s' enfada, tan de bó...

—¡Ay! No tindrem aquesta sort

Al cap d' un rato, xano xano, arriba 'l Toni fumant un puro de tres céntims y tirant una escupinada á cada grahò de la escala.

Pero no vè sol. Porta un altre pajés de Granollers que ha trobat pèl carrer.

Lo senyor Rafel ni 's fixa en aquest detall.

Decidit á arreglar la cosa com més depressa millor, procura adoptar un ayre festiu y diu encarantse ab lo Toni;

—Bonas noticias.

—¿Y aixó?

—Ara mateix acaba de venir un propi del Vendrell y diu...

—¿Qué, la fulana es morta?

—Al contrari; que está fora de perill y que per lo tant no cal que hi aném.

—¡Hombra! Me 'n alegro. Miréu: jo ja m' havia previngut. Ara sortint hi trobat á n' aquest qu' es un pagés vehí mèu, y com que l' home acaba d' arribar y no tèn posada, l' he convidat á venir á estar ab mí... ¡Es clar! ¡contant ab que vosaltres marxavau!...

Lo senyor Rafel guarda silenci, per veure quin determini pren lo Toni al veure 'l nou giro que ha agafat la cosa.

Pero 'l Toni qu' es un tranquil com un temple, y que no s' apura may, surt del embarás ab molta frescura:

—Ja veurás, noy—diu posant la mà á la espatlla del pagés que ha portat—per xó no hem perdut res. Has vingut, y d' aquí no 't mous. Aquí es com si fos á casa mèva, y ¡qué diantre! allí hont n' hi menjan quatre, també n' hi menjan cinch.—

Lo nou pagés contesta á las paraulas del Toni ab una escandalosa riatllada y s' assenta posantse á escupir immediatament, mentres lo senyor Ra-

DIALECH.

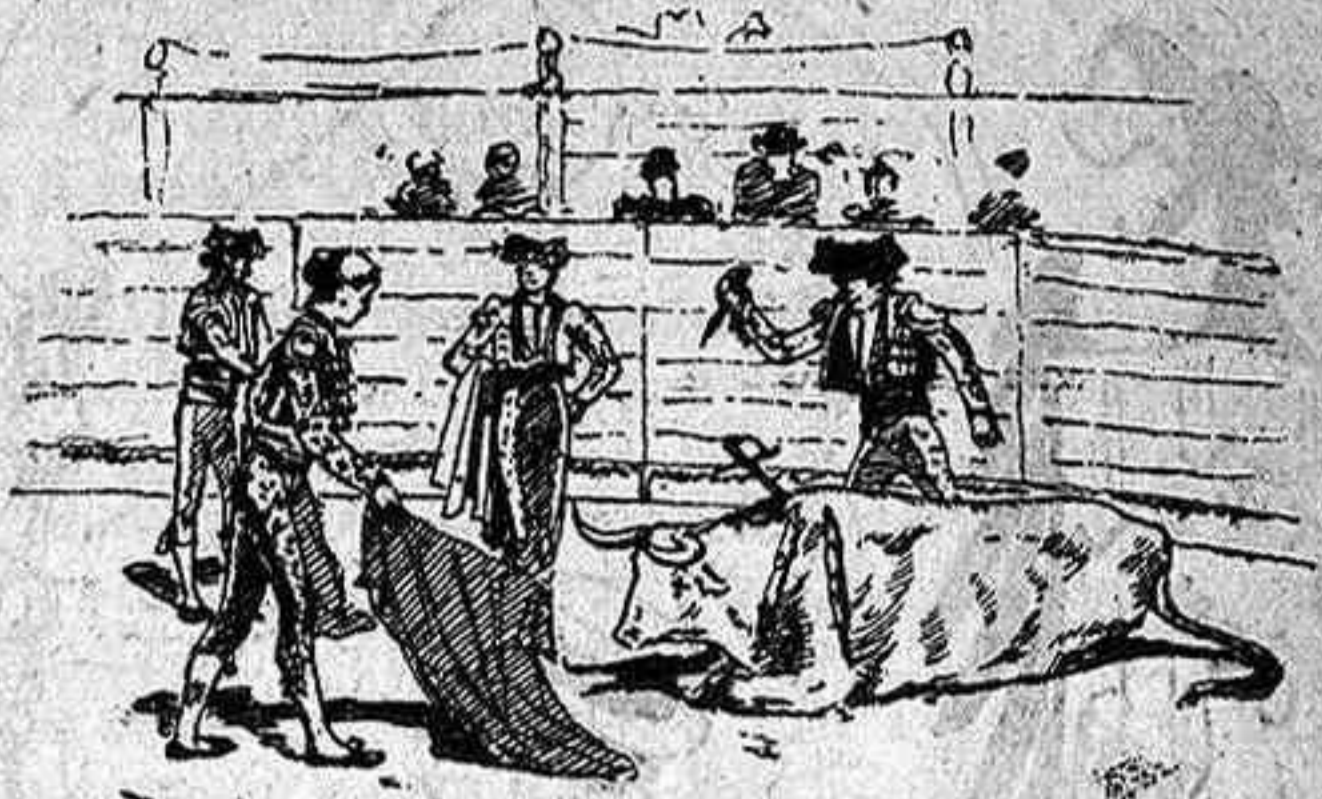

—¿Sabria dirme ahont es la plassa de Catalunya?

—Aquí á Barcelona no n' hi ha cap de plassa de Catalunya: no hi ha més que la *plasseta del Safreig*...

fel se 'n va á la cuyna, ahont troba á la séva dona plorant com una Magdalena...

A. MARCH.

TOROS.

LAS CORRIDAS DE LA MERCÉ

Las recuerdo com si fossen un somni.

Y un somni pesat, per anyadidura.

Tinch present que tan lo diumenje com lo dilluns lo día 's presentava lleganyós. Molts núvols y alguna gotellada al dematí. Pero 'l sol després de haver menjat l' escudella y ja ab una mica de bon humor, va manar que s' arrebossessin las cortinas atmosféricas y va brillar sobre la plassa, com sens dupte brillant la cara del senyor Piera, al veure que las corridas anavan á tenir efecte.

Primer día: casi un plé.

Día segon: molts clarianas al sol; á la sombra la gent estava algun tan desahogada.

Recordo que al desfilas las cuadrillas tan numerosas, compactas y engalanadas, lo públich va entusiasmarse. Ab tanta gent podía formarse un batalló compost de quatre companyías.

Pero al sortir los individuos de las banyas la cosa va cambiar de aspecte.

Alternavan lo primer dia toros de Aleas ab Carriquiris: los primers fins, de bona presencia y més armats qu' en Rius y Tauler, quan en Serrano Casanova va donarli entenent d' encarregar-se de la Exposició.

En quan als segons eran botaruts, saltadors y ajogassats, com acostuman á ser sempre 'ls Carriquiris.

La lidia va oferir poch de particular.

Algunas varas més ó menos ben posadas, y alló del ditxo: «Dels escarmentats ne surten los avisats.»

Los toros, en la segona y en la tercera part estaban recelosos, esparramavan la vista y 's posavan d' ancas á la barrera que no hi havia medi de ferlos seguir.

Resultat: una brega llarga y deslluhida.

Cara-ancha, seré ab lo drap; poch afortunat al ferir.

Mazzantini, desgraciadíssim. A un dels toros que van tocarli li va ficar l' espasa á la butxaca de la ermilla.

Valentín Martín, ballant davant del seu rival; pero plé de valor al donar la estocada, sortí de la sort ab sort y guanyá un parell d' orelles.

Espartero fresch y arrimat á las banyas.

La millor estocada de la tarde, sigué l'octava y la doná ell.

Al dia següent un Aleas, sis Miuras y un Carriquiri.

Las mateixas tendencias que 'ls del dia anterior

Se coneix que dintre del corral van tenir lo mateix catèdric. Tots sabían la llissó.

«Prenéu pocas varras—devia dirlos lo mestre— y després arrambeuvos, sense fer cas de capas, ni de cites, ni de res. Posats a morir, moriu matant. No olvideu que la manera de acabar ab lo públich consisteix en matarlo... de fástich»

Y tal dit, tal fet.

Los toros sent braus y de bona presencia, y hasta contanhi aquells Miuras que saben colarse sota la panxa dels caballs y volcar púlpits y predicadors, no van donar tot lo joch qu' era d' esperar.

A l' hora de las banderillas, deyan:—¡Veniu! Y esparramavan la vista qu' era un gust... al revés.

A l' hora de la mort se defensavan com uns condemnats.

Cara-ancha va regar la plassa de suor. Si estava costipat, ja pot dir que se l' ha tret de sobre.

Mazzantini, més segur que 'l dia anterior, va entussiasmar al públich ab una llarga de primera, y despatxá al segon toro que va tocarli ab una de aquellas mitjas estocadas, que recordan las del mestre Lagartijo.

Valentín valent y afortunat, matant á pas de banderillas.

Y Espartero...

Res, Espartero mereix capítul apart.

Un capítul curt.

Diumenje ell va lidiar als toros.

Dilluns los toros van lidiarlo á n' ell.

Lo primer que va tocarli 'l tirá á terra dos vegadas... Y ell s' alsava y reya.

Segons sembla tastar cap de toro es per ell una suprema delicia. Hi ha qui del toro li agrada 'l filet; Espartero prefereix lo cap. A lo menos cada vegada que 'l toman, s' aixeca de terra, llepantse los bigotis.

Deu li mantigui 'l gust.

A la sortida, un home venia una lámina al cromó, al crit pelat de:

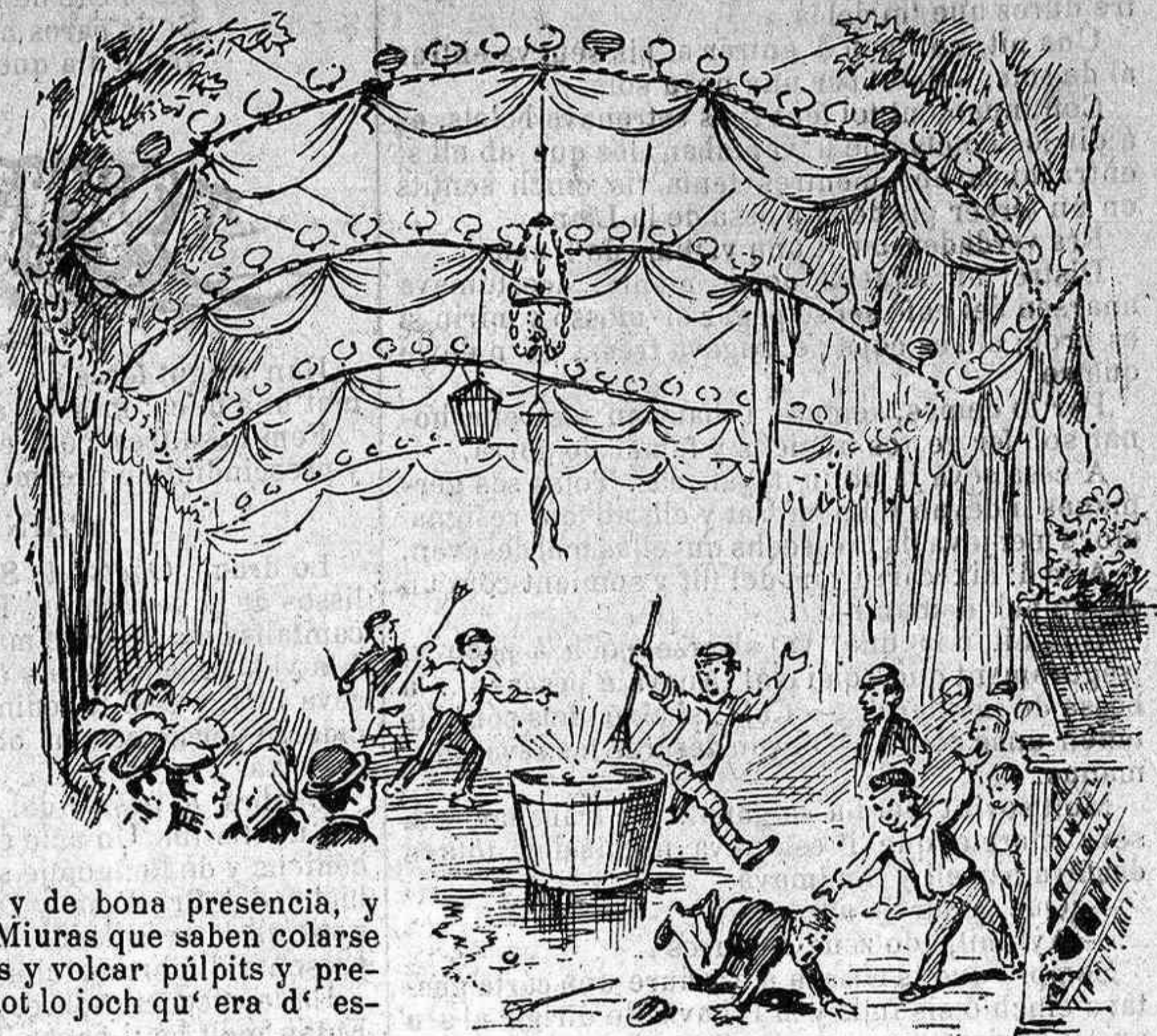
—La cojida de Espartero.

Lo venedor es un industrial de primera forsa.

Cada vegada qu' Espartero treballa, treu á vendre aquella lámina, porque ell ja sab qu' Espartero y cullida son sinónims.

PEP BULLANGA

¡A LA RAMBLA!

Quatre llassets de llustrina
quatre glassas de cotó...
Per darli més tò de barri
ja no hi falta més que aixó.

FOLLÍAS D' AMOR.

¿Quí es capás de difinir exacta y completament la inmensa significació de la senzilla paraula anomenada «Amor»? Ningú: Es infinit lo número d' autors qu' han escrit sobre 'l particular, volums y més volums sense poderse posar de acort, ni agotar la materia; tambe jo soch un de tants discrepans. Per mí l' amor no es cap afecció del cor, ni sensació de l' ánima, ni incendi de sanchs, ni rabes fregits .. Per mí l' amor es solament una xifladura del magí.

O si no reparin: Avuy un home s' enamora d' un ángel (es un dir) y l' endemá ja 's posa 'ls mitjons al revés

Quan la epidemia anomenada amor ha invadit la testa d' algún infelis ja pot dir qu' ha begut oli. Instantáneament pert lo sentit comú, y per vía de síntomas alarmants comet un sens fi de ximplerías y criaturadas.

Pera coneixer un contagiad d' aqueix mal hi han las senyas següents:

Cara pàlida, betas de calsolets que li surten per sota 'ls pantalons, ulls fondos, trage ple de solfas, veu amable y sonora, ensopegador d' empedrats y topador de cantonadas.

L' amor es com una passa de que cap criatura nada 'n pot prescindir com si fos.... ¿cóm ho diré?... una especie de brom humá.

Un amich meu la primera vegada que va enamorar-se perdudament, va cometre un sens fi de disbarats. Y completament extraviat son cap y son cor, aquella mateixa tarde 's va fer fe una collecció de corbatas y una truyta d' espárrechs.

Aquella dolça fal·lera 'l tenia boig hasta 'l punt de perdre en absolut las ganas de tornarme quatre duros que 'm debía.

Una nit, en lloch d' entrar al pis seu, va entrar al de sota, habitat per una noya sola.

Continuament tot fent l' òs estrenava bolets, es a dir los bolets que li ventaban los que ab ell s' entrabancavan, mentres tenia 'ls cinch sentits en un tercer pis de la p'assa de la Llana.

Era verdaderament una víctima de l' amor.

Distret ab aquella dolça mania, acostumava anarsen del café sense pagar al mosso y mirin si es prou; altres cops ne pagava tres... ¡si 'n devia quatre!

Per lo demès, sempre l' haurían vist enraonar sol, fer gestos trágichs y fumar de gorra.

A casa seva ja no 'n feyan cas. Totas sas germanas li deyan l' enamorat y ell, ab tota resignació 's menjava 'ls préssecs qu' ellas mal desavan.

Allò d' aixecarse tart del llit y somiant com un sonàmbul ¡demanin!

Una nit, a la una, va alsarse poch a poch y, ¡segurament que somiava! ¡Anava a pescar.... la bossa de sa mare!...—¡Ca!... si aixó dels sómnits tenen unas cosas...—deyan despres las sevas germanas.

Molt sovint perdía la gana... de treballar y la seva mareta que l' estimava moltíssim, tota 's desfeya per ell y 'l mimava:

—¿Qué pendrias are, noy?

—¡Ay! mitja dotzena de duros..

Sempre que 's posava a escriure una carta gastava cinch ó sis fulls y si l' havia de dirigir al seu avi, l' enviava a sa cosina. Pero 'ls quinze céntims del sello servían per un *conxa*.

Un diumenje varem sortir a passeig a fer l' òs com de costum, darrera d' *ella*

—Míratela—'m deya—¡qué guapa y bona mosal!.... ¡Ay anima meva, quant t' estimo! ¡si sabias lo que per tú pateixo!.. ¿Que tens cigarrillos fets?—

De cop y volta gira qua y fuig com un llamp.

Aquella fugida 'm va cridar l' atenció, fins vaig arribar a creure que 'l cap li podia haver donat un tom, engreseat tan de son amor.

Vaig arribar al seu pis suat y bufant. Allí vaig trobarlo.

—¿Qué tens? ¿qué 't passa? ¿qu' has vist lo mal esperit?

—Sí. Nó; es dir; sí. Hi vist lo meu sastre.

—¿Que li deus alguna atenció?...

—Nó, amich meu;—me digué—no li dech cap atenció ni mitja... No li dech més que un traje y 'l sobretodo del any passat.

FONIO DEDIN.

FABULETA.

Cert noyet tenia
per un fil subjecta
molt hermosa bomba
de paper de seda.
Pretenia alsarla,
y essent de fum, plena,
lograva sa ditxa,
ben alta la veyá.
Un jorn se descuyda,
sens traba la deixa,
y anantse'n enlayre
per l' espay va perdres.

Los fills, quan son joves,
plé 'l cap de fum tenen.
Si 'ls pares no 'ls traban
vé un día que 's perden.

MARÍA BOCANEGRA.

Han vingut forasters y 'ls teatros s' han reanimat una mica: mes val aixís.

Fem nosaltres com ells; reanimemnos també, y prescindint de preámbuls, passém revista.

PRINCIPAL.

Lo drama *Odette* de Sardou no és dels més felissos de aquest autor. T- no obstant una escena capitalíssima: la de la mare que haventse entregat a la vida desenfadada y a la crápula, reconeix a la seva filla, y casi 's redimeix de sos pecats, al suicidarse per no ser un obstacle a la felicitat de la mateixa.

L' obra, al passar del francés al castellá ha perdut moltíssim. Un acte enter y molts primors escénichs y de llenguatge s' han quedat en los alambichs del Sr. Pina y Dominguez qu' es, segons noticias l' arreglador (?) del drama. Tal com se presenta, l' obra resulta massa esmotxada.

En la execució sobresurt la Tubau de Palencia. Enten molt bé 'l paper, lo sent de debó y 'l matisa primerosament en las escenas principals.

¡Llástima que no tingui un verdader galán ab qui compartirlas, ja que, per més que 'l Sr. Amato fa lo que pot, lo que pot aquest actor no arriba de molt a lo que 's necessita. Lo treball qu' executa li resulta poch expontáneo y un bon xich aspre.

La Gambardella y l' altra actris—qual nom no recordo—que completa 'l personal femení de aquest reparto, molt acertadas. Molt bé 'l Sr. Manini que cada día m' agrada més, perque no sols sab parlar, sinó posar atenció en lo que diuen los demès interlocutors, y digne d' aplauso 'l senyor Mesa qu' en aquesta producció prescindeix de aquella exageració bufa que en altrás hem tingut lo sentiment de censurarli.

Los inútiles es un *poti-poti* lirich que ab l' excusa de condemnar lo flamenquisme, cau de plé en lo mateix que preten censurar.

Li succeheix com ab *El proceso del can-can*.

Los autors intentan explotar las inclinacions flamenchilas del públich; pero la veritat sigui dita: allò dels ratas, dels toreros, dels xulos y dels matons ja va fentse una mica pesat y 'ns surt pels ulls.

Aquí los únichs *matons* que passarán de may moda serán los famosos de la Serafina de Pedralbes.

Vaja, que si de Madrit han de continuar veinintnos obras per aquest istil, millor será que 's quedin pèl camí.

LICEO.

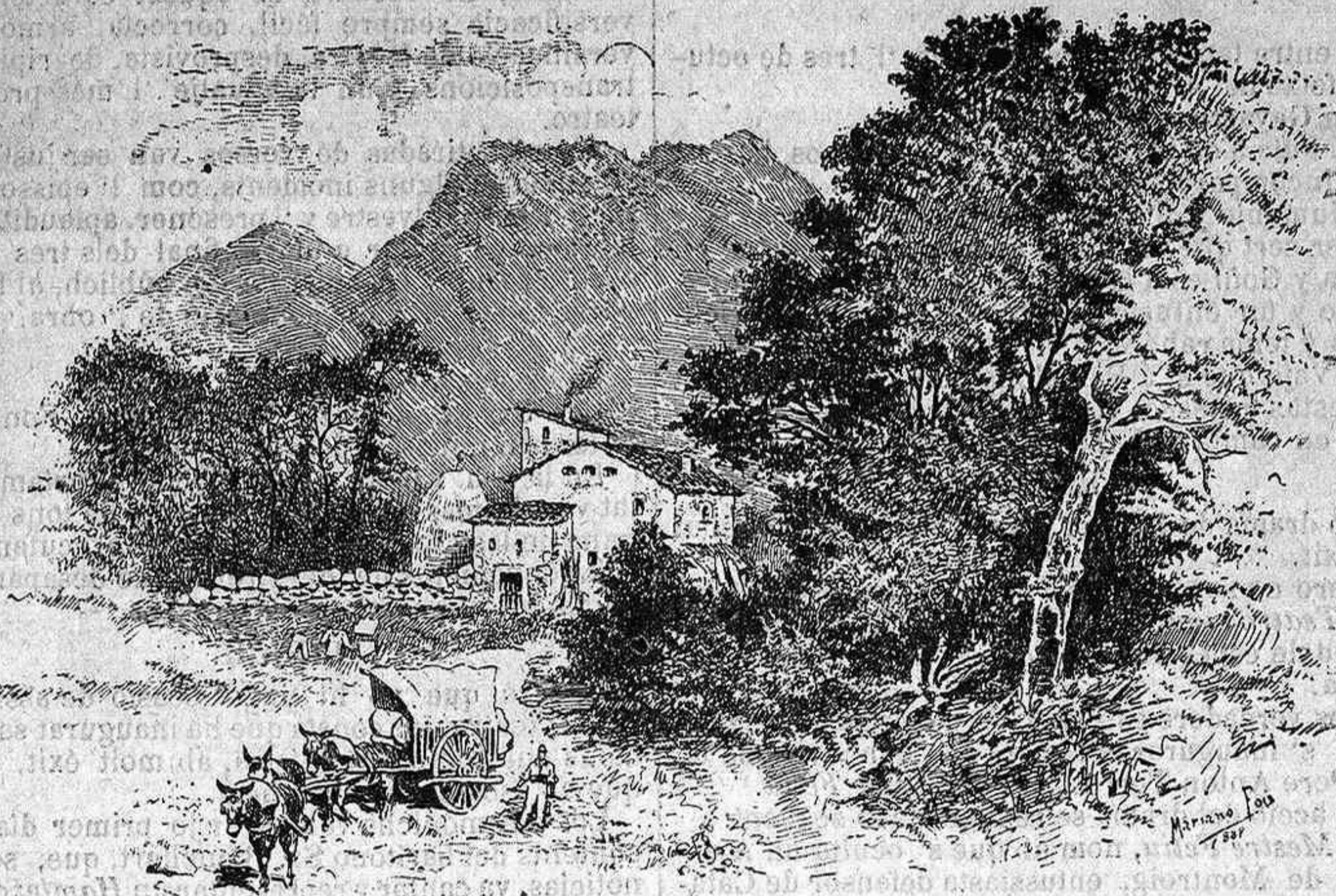
Continúa representantse la *Redoma*, y 'ls forasters aprofitan gustosos l' ocasió que se 'ls ofereix de visitar lo gran teatro.

May siga sinó per poder dir:

—A Barcelona hem vist lo teatro més gran d' Europa.

A MONTANYA. (Dibuixos de M. Foix.)

Sense fer entarugats ni colocar primeras pedras, aquí son més felissos que á Barcelona.

L' AMO DEL POBLE.

—¿Quánt dihéu que valdrá aquesta medicina? ¿una pesseta?... Deixémho corre, donchs; no estich per semblants gastos.

Dimecres vaig anar á sentir á la Dionesi.

Aquesta nena de deu anys, que executa las pes-
sas més difícils ab una afinació pasmosa, ab una
limpiesa de sabor de olor, es un verdader fenó-
meno de precocitat.

Y entre tant s'espera ab ansia 'l tres de octu-
bre fetxa del sant adveniment.

En Gayarre ja es aquí fa días.

Y 'l día 3 de octubre deixarà sentirnos la seva
veu incomparable.

Diumenje y dilluns vaig veure 'l als toros.

Per cert que un amich meu, que al igual qu' en
Peña y Gofi es á la vegada un intel·ligent tauró-
maco y un entusiasta admirador del art lírich,
deya y tenia rahó:

—Vaja que si á Barcelona no ha vingut durant
aquestas festas lo Gayarre dels toreros, aquí tenim
en cambi al Lagartijo dels tenors.

ROMEA.

Lo drama de Sardou *Una mártir* va ser rebut
ab éxit.

Pero no son aquestas obras las características
del *Teatro catalá*, ni las que més s'acomodan á
la índole especial de la companyia qu' en ell fun-
ciona.

Los verdaders estrenos de la present tempo-
rada s'inauguraren dimars ab lo nou drama de
D. Pere Anton Torres, titulat *Mestre Feliu*.

L'acció del drama se reduheix á lo següent:

A *Mestre Feliu*, nom ab que s'oculta un Alen-
torn de Montroig, entusiasta defensor de Cata-
lunya, las tropas castellanias van deshonrarli una
filla. Sudent de venjansa lográ apoderarse de la
filla del militar autor de la seva deshonra, y á
casa seva la tingué, y allí visqué alguns anys y
cresqué fins á ferse una galán xicota.

En lo més fort de la guerra de Successió, aquell
mateix militar, ja general, posa siti á un poble de
la provincia de Tarragona, hostatjantse en l' hos-
tal de Mestre Feliu. Aquest que l' ha reconegut,
veu arribar lo moment tan ansiat de la venjansa,
y envia á aquella noya innocent, al poble, ab l'
excusa de salvar á un oficial á qui estima, en lo
moment en que las tropas de Felip V entran la
població á saqueig, y la infelís es brutalment
atropellada y deshonrada.

Lograt aixó la entrega als brassos del seu pare:
—Deshonra, per deshonra—filla, per filla.

Es dir: la pena del talió en tota la seva bruta-
litat.

Aquesta es l' esencia del drama: una venjansa
que per lo mateix que ha sigut covada durant
llarch temps y que recau en una pobra nena ig-
nocent careix de grandesa, empetiteix lo carácter
del protagonista y causa certa repugnancia.

Las convencions teatrals—respectables trac-
tantse de una obra que després de tot resulta molt
convencional—s' inclinan á que 'l Mestre Feliu
perdoni, ó ja que no perdona á que mori com un
miserable qu' es. La mort del traïdor aliviaria al
públic. Entre aquest, difícilment se trobará un
espectador que sigui partidari del Mestre Feliu.

Apart de aixó, la producció, ab sa finestra que
dona al riu y per la qual escapa un personatje,
ab lo pou misteriós que serveix d' entrada al
hostal; ab aquell general de pa tou del día que tot
ho vol matar y no mata may á ningú, y que discu-
teix los plans estratègichs davant de personas
qu' ell sab y li consta que son enemigas sevas, y
ab aquells quatre oficialets que sense 'l menor

respecte passen la major part del temps jugant y
behent á las barbas del seu general, ab tot aixó y
molt més que podríam citar, la producció pertany
de plè al género efectista y melodramátich.

Pugna, no obstant, ab aquest carácter, una
versificació sempre fácil, correcta, armoniosa,
versificació de mestre, desprovista de ripis y de
transposicions, y un llenguatge 'l més propi del
teatro.

Algunas tiradas de versos van ser justament
aplaudidas: alguns incidents, com l' epissodi en-
tre 'l mosso Silvestre y 'l presoner, aplaudits y ce-
lebrats, y l' autor cridat al final dels tres actes,
sortí á recullir los aplausos del públic, al termi-
narse lo según y á la conclusió de l' obra.

La execusió regular.

Los Srs. Bonaplata, Martí, Isern, Fontova y
Soler ben imposats dels seus papers.

En la Sra. Abella y Srta. Coello hauríam desit-
jat veurhi més ajust, més armonia de tons en al-
guna de las escenas qu' ellas solas executan.

Inconvenients de tot estreno, que desapareixen
en las representacions successivas.

LÍRICH.

Encare que no hi tingut ocasió de assistir á
aquest teatro, 'm consta que ha inaugurat sas fun-
cions una companyia lírica, ab molt éxit, si bé
que ab escassa concurrència.

Los filarmónichs van sortir lo primer día molt
contents del barítono Sr. Blanchart, que, según
noticias, va cantar y representar un *Hamlet* de pri-
mer forsa.

TÍVOLI.

Ab l' obertura del Liceo sembla que s' acabarà
la temporadeta d' ópera barata que devém al se-
nyor Elías.

Operas cantadas desde la mèva última revista:
Hernani, *Traviata*, *Rigoletto* y *Trovador*.

De aixó s' en diu treballar.

La major part de aquestas partituras han tin-
gut una interpretació acertada.

Es lo que diu tothom, inclús los forasters més
descontentadissos.

—¡Qué dimontri! Per dos ralets no 's troba un
altre *Tivoli* en lloch més del món.

ESPANYOL.

Ab los *Dragons de Villars* va debutar lo tenor
Sr. Toti, sent rebut ab agrado.

Y durant tota la senmans la companyia Tomba
s' ha sostingut ab obras ja conegudas

NOVEDATS.

Lo de sempre.

Excelsior.

Y aixó durará fins á primers de octubre, en que
inaugurarà las funcions de la companya de hi-
vern, la companyia á càrrech del Sr. Tutau.

ELDORADO.

Las Campanas de Carrión; *Boccacio*; *La gue-*
rra santa..... y *Ki-ki-ri-ki*, per postres.

Ki-ki-ri-ki: lo cant del gall.

Un cant que crida galls de una altra especie.

CALVO-VICO.

¡Y quants estrenos!

Francament, un ja pert lo compte.

Bous sinse pá; *Tres forasters de Madrid*; *Les*
tres palomes; lo monólech titulat *Llorens*..... Y
La voz pública, lo conegut diari de 'n Coll y Bri-
tapaja degudament corretjit y apedassat ab frag-
ments de actualitat.

FORASTERS APURATS.

Després de corre mil fondas
y trobant plé en totes parts,
han hagut d'anà á dormir
já las taulas dels billars!

Lo Sr. Llorens lo día del seu benefici pogué
apreciar las moltíssimas simpatías que ha sapigut
guanyarse á Barcelona.

LO VESUBI.

—¡Vaja, noys! Aixó es bonich.
Sense haver de caminá
ni moure'ns de Barcelona,
hem vist funcioná un volcá.

Ja ho sab: aquí no 'ns fem extranys ab ningú
y molt menos ab los artistas que valen.

CIRCO EQUESTRE.

Las glorias españolas.

Ab motiu de las quals lo Sr. Alegria, encare
que portuguès está en las sèvas glorias.

Espanya y Portugal se completan.

Per Espanya las glorias.

Per Portugal los quartos.

N. N. N.

SOLFEJAT.

A DON PACO.

Al fer l' Exposició,
fent gala d' hábil y expert,
ha obrat ab tan mal acert
que casi no tē per-do.

Molts van dirli ab fi de bè
los mals que aixó 'ns portaria;
mes ell va anar fent sa via
sense escoltarlos per re.

Inspirat per un carlí,
per ell sols estava atent,
sens compendre l' ignoscent
que anava per mal ca-mi.

Mès tart la va inaugurá
(quan sols estava á mitj fè)
y ara es quan l' home veu bè
que molt poch negoci hi fa.

Li causa tan desconsol
veure aquest mal resultat,
que pensatiu y abrumat
molts l' han vist quan va tot sol.

Molts comptes tè per pagá
y á la caixa no hi ha un ral:
aquest problema fatal
bastant lo fa cavi-lá.

Los que haurán de pagá al fi
gastos y comptes pendents,
serán los contribuyents,
y 'ls pagarán... perque si.

Y ell en lloch de dimitir
com fóra lo millor plan,
per distreurers va cantant
do re mi fa sol la si.

PEPET SIMPÁTICH.

La llum eléctrica absorbiex la resplandor dels
globos de gas, de tal manera que un periódich
proposa seriament que quan s' ensengui 'l gas s'
apagui la llum eléctrica.

Es dir: apaguém llums, perque hi haja més llum.
Vaja, no rodin més; per estranyesas á Barce-
lona.

Tots los Congressos celebrats fins ara, han ter-
minat ab lo seu ápat corresponent.

Es molt natural: per tapan la canyeria dels
discursos res més apropósit que posarhi un bon
embá.

En l' ápat dels arquitectos, lo Sr. Artigas va
proposar que D. Francisco de P. Rius y Tauler,
arcalde de Barcelona, sigués nombrat president
honorari de la Associació de arquitectos de Cata-
lunya.

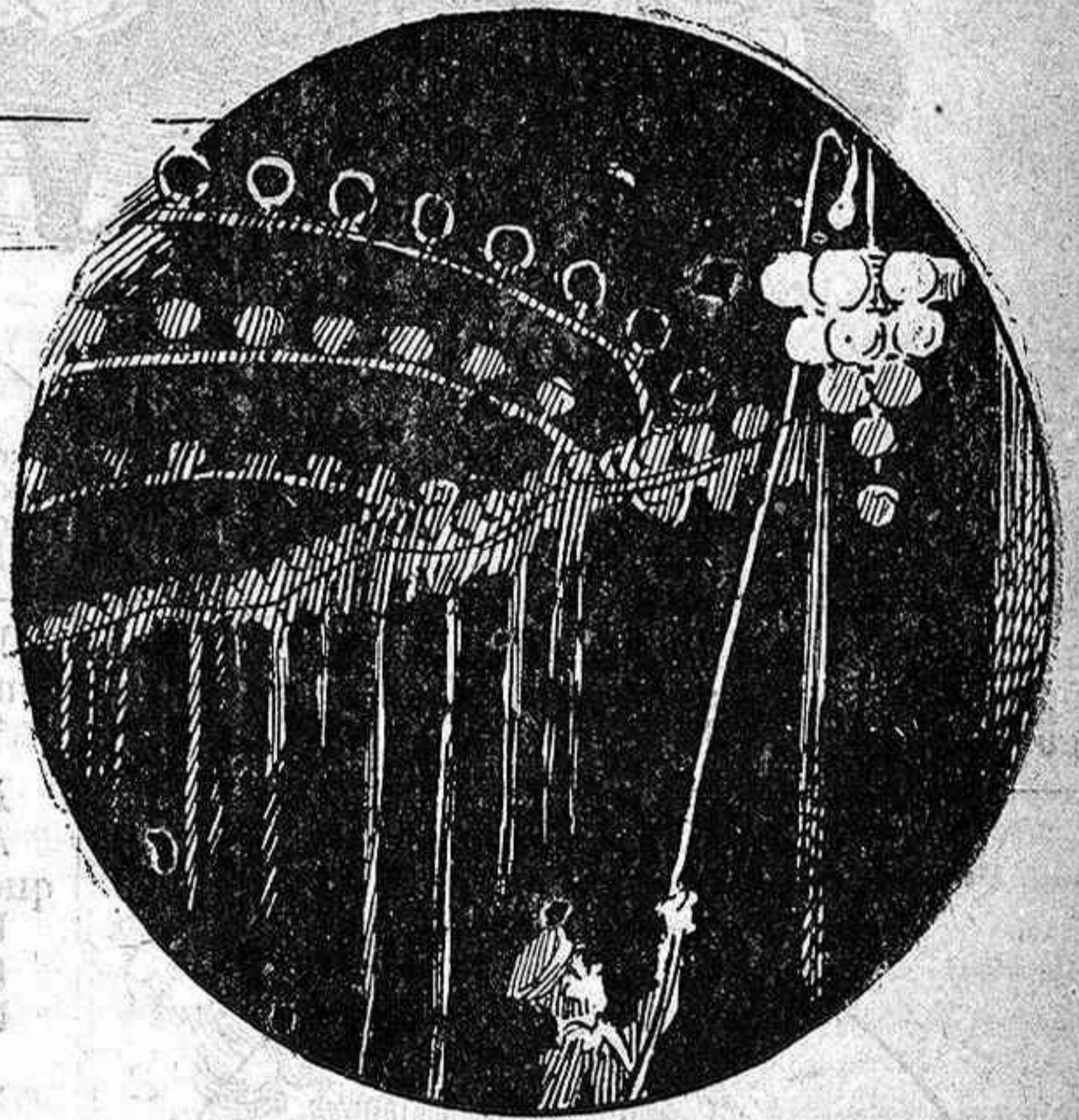
La distinció no pot pas estar mes bèn empleada.

DESPILFARROS PER UNA PART

Y MESQUINESAS PER L' ALTRA.

Mientras se llensan los diners,
ab mantas de vellut més apropó-
sit per un matxo que per un balcó
municipal. . . . .

estalvián quatre quartos, ence-
nent los llums de la Rambla á las
mil y quinientas de la nit.

Estém en plé período de festas.
Hem comensat ja las lluminarias.
Y Barcelona exclama:
—¡Ay pobre, trista, desventurada de mí, que ja
comenso á veure llumanetas!

Las de la Rambla serían molt brillants; pero á
la Rambla succeheix una cosa molt rara.

Es veritat que D. Francisco no es arquitecto;
pero es un gran colocador de primeras pedras.

La senyoreta Opisso, en un comunicat dirigit á
El Noticiero Universal troba deficientes los jurats
que s' han constituhit pera repartir los premis
entre 'ls expositors.

Segons la senyoreta Opisso hauría de haverhi
un jurat de senyoras, perque: «¿Quí podrá estimar
en tot lo que valen la paciència, la delicadesa y 'l
gust que 'ls brodats y altras labors femeninas
ecreditan?»

¡Ay, senyoreta Opisso! ¡Qué poch coneix als
homes, y dispensi que li digui!

¿Qué millor, poden desitjar las senyoras expositoras que ser judicadas pèl sexo contrari?

Lo qu' es per la mèva part, com que totes m' agradan, las premiaría á totes.

Y ja veurá com los Srs. jurats qu' entenguin en l' assumpto, farán lo mateix.

Lo govern francés ha regalat al Ajuntament de Barcelona los grans vasos de Sèvres que figuran en l' actual Exposició.

Y l' arcalde ja ho tè decidit: los colgará en lo Saló de Cent com una mostra de la fraternitat que uneix á Fransa y á Espanya.

Sens perjudici de que 'ls gerros indicats ocupin lo siti que se 'ls destina, jo crech que podrian obtenir un empleo molt útil.

Omplirlos d' aygua de Moncada, y que 'ls regidors tot sovint s' hi rentessin las mans.

A lo menos al sortir de la casa gran, ne surtirian ab las mans netas.

L' expedient instruhit ab motiu de la última defraudació de consums s' eternisa.

Si bé se' ns ha dit que ja 'ns darán á coneixer lo que fa 'l cas, lo cert es que 'l tal expedient no acaba de sortir de las mans dels que l' instrueixen.

Deu ser una cosa molt enganxadissa.

Se fan, segons sembla, indicacions més ó menos graves sobre determinats regidors y alguns alts empleats del ram.

¿Qué espera donchs l' autoritat municipal?

Aquestas cosas, desde 'l primer indici grave, s' han de passar als tribunals de justicia.

Entretenir las implica, ja que no sombras de complicitat, sombras d' encubriment.

Y 'l desitj de Barcelona es un:

Fera sombras.

Molta llum; y caygui qui caygui.

Menudejan aquests días las recepcions en la casa gran. Cada recepció 4,000 duros.

Aixó vol dir que Barcelona paga y 'ls regidors menjan.

¡Ay si poguessen ressucitar los nostres antepassats dels temps anteriors á Felip V.!

Lo qu' es á D. Francisco de Paula, ja no li dirian conceller en cap, porque no sembla sinó que 'l cap l' ha perdut.

Li dirian conceller en boca.

Segons lo *Diari de Barcelona*, produheix molt bon efecte la volta de la iglesia de la Mercé que acaba de ser pintada pèl Sr. Codina y Langlín.

Y encare 'n produhirá més «cuando se hallen pintados la cúpula, el crucero y la nave, lo cual se verificará enseguida, (ara vé 'l bó) *si la piedad de los fieles proporciona las cantidades necesarias, como así es de esperar.*»

¡Sempre pidolant!

Y aixó, tractantse de una iglesia com la de la Mercé, qu' es una rica fábrica de casaments, passa de enmascara.

Un feligrés de aquella parroquia que havían anat á trobarlo demanantli que se suscrigués ab alguna suma, va preguntar:

—¿Se tracta d' emprendre algunas obras?

—Sí, senyor, hi ha l' idea de pintar la iglesia ¿no li agrada?

—Oh sí, moltíssim.

—Llavors ¿per quina cantitat vol que 'l suscriguém?

—Per res.

—¿Me deixa assombrat!... ¡Miri qu' es per pintar la iglesia!...

—Per aixó mateix: *que se la pintin.*

Las casas particulars que ab motiu de las festas de la Mercé han posat domassos ó han encés lluminarias, son molt contadas.

Recorrent l' Ensaxe no he vist qu' estiguesen en aquestas condicions sinó 'ls balcons del segon pis de la casa número 34 del carrer de Fontanella.

L' habitació del arcalde.

Aquells balcons únichs que están adornats, entre tants mils que no tenen adorno de cap manera, semblan dir:

«Barcelona no s' associa á las festas organisa-

VORA 'L MAR.

—Aquí hi veig molts passejants, aquí estich bé y me refresco, aquí miro bastant peix; pero... per ara no pesco.

UN PAJESET VERT.

(EN UN «BAR» DE L' EXPOSICIÓ.)

—Escolti, noya —¿Que 'm crida?
—Diu que vostés...—Bè... ¿qué hi ha?
—Diu que vostés... devegadas...
(¡Está vist... no 'm sè explicá!)

das per D. Francisco. Barcelona 's limita á deixárlashi fer.

Dilluns passat á Santa María del mar, los homes encarregats de recullir lo quarto ó 'ls tres céntims de las caderas, al passar deyan al oído del consumidor:

—«D' avuy endavant las caderas costarán cinch céntims.»

De manera que ja no sols puja 'l pá y la carn, sinó fins las caderas de las iglesias.

¿Será degut aixó á que 'l negoci va de capayguda?

Molt al contrari.

L' amor á la comoditat va en augment de día en día, trobantse apenas devots que se resignin á permaner ajenollats mentres dura 'l sant sacrifici de la missa.

¡Y 'ls predicadors que 's desesperan contra las tendencias al benestar y al regalo del' época moderna, notenen una paraula per condemnar un negoci que s' está exercint á la sombra veneranda de la casa de Déu, y que tendeix á enervar l' esperit de reculliment, devoció y sacrifici, tan propis á lo que diuhen, de la religió católica, apostólica, romana!

¡Y quin negoci, 'l negoci de las tals caderas!

¿Quán volen que valguin compradas al engrós?
¿Sis rals, vuit rals cada una?

Passém perque valgan vuit ralets, y tindrem que llogadas á cinch céntims cada vegada que serveixen—molts céps valen més—á las quaranta vegadas de llogarse, ja queda amortisat lo capital de compra.

Ara tenint en compte que las iglesias, sobre tot los días de festa, fan com certs teatros de Madrit que donan funcions per horas, trobarém que una mateixa cadira 's lloga en un sol día una infinitat

de vegadas, de manera que sense pecar d' exagerats podém afirmar que cada mes queda amortisat lo capital de compra.

Total: un negoci que pèl cap baix dona un 1,200 per cent anual.

¿Hont va deixarse Jesucrist las deixuplinas, ab las quals va treure als mercaders del temple?
¿Hont va deixarlas?

A conseqüencia de aquests últims ayguats, algunas de las instalacions de la Exposició han sufert en gran manera.

Entre otras s' han embussat los canons de las grans orgas del Sr. Amézua.

Y que l' embús ha de ser de alguna importancia.

Per que 'l Sr. Amézua 'l día que va adonarsen, estava que bufava y tot inútilment.

Portan á n' en Pepito, un xaval de cinch ó sis anys á fer una visita, y la senyora de la casa després de omplir-lo de petons, li dona una llaminadura.

—¿Y ara? fa la mamá de 'n Pepito ¿qué diuhen los noys quan se 'ls dona alguna cosa?

Silencio de 'n Pepito.

—Los noys diuhen «gracias.»

En Pepito tot decidit:

—Nó, senyora: 'ls noys diuhen: «més.»

Un subjecte va á trobar un metje.

—¿Quina malaltia tè?

—Un mal molt estrany y molt penós—respon lo pacient.—Sápiga, que sense donarme 'n compte, y á pesar meu, no puch dir dos paraulas sense mentir. ¿S' empenya en curarme?

—Home, hi farém lo que sabrém. Torni demá.

L' embustero s' hi presenta 'l día següent, y 'l metje presentantli una capseta de píldoras, li diu:

—Tingui prenguin una si es servit.

—¿Y 'm curaré?

—Penso que sí.

Apenas s' ha posat la píldora á la boca, fa una mueca de repugnancia y 's tapa 'l nas.

—Pero ¿qué m' ha donat aquí?... Aixó es una porquería... Aixó es...

—Sí senyor: aixó mateix .. Acaba de dir una veritat. ¿Véu? Ja está curat.

En un ball:

L' Enrich ha ballat varias vegadas ab una senyora escotada fins á la exageració.

—¿La coneixes? li pregunta un amic.

—¿A qui?

—A n' aquesta ab qui estás ballant tota la nit.

L' Enriquet sonrient.

—La coneix en gran part.

Un senyor vell compra una capsa de mistos donant un duro á la mistayre.

—No tinch cambi, diu aquesta.

—Y jo no tinch cap més moneda.

—Tant se val, empórtissen la capsa, y demá

(Continua á la página 624.)

DEMÀ DISSAPTE

EN CONMEMORACIÓ DEL VIGÉSSIM ANIVERSARI

DE LA

GLORIOSA REVOLUCIÓ DE SETEMBRE

SORTIRÀ UN NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

ILUSTRACIONS DELS REPUTATS DIBUIXANTS

PELLICER, MESTRES y MOLINÉ

RETRATOS DE

R. MIRÓ

COLABORAN EN AQUEST NÚMERO

CASTELAR — PI Y MARGALL — RUIZ ZORRILLA

BARRIONUEVO = RAHOLA

y 'ls habituals redactors y col·laboradors d' aquest popular senmanari.

Contindrà doble text y número de grabats ó sían 8 planas.

Preu de cada número 10 céntims de pesseta.

quan torni á passar per aquí ja 'm donará 'ls cinch céntims.

—¿Y si de avuy á demá me 'n vaig á l' altre barri? pregunta 'l vell rihent.

—No 's perderá gran cosa:—respon la mistayre aludint als cinch céntims.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Bar-ca-da.*
2. Id. 2.ª—*Bal-di-ri.*
3. SINONIMIA.—*Ramiant.*
4. ANAGRAMA.—*Pau-Pua-Upa.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Julia-Lina-Ana-Juana.*
6. ROMBO.—

H
M E T
M A R I A
H E R N A N I
T I A N A
A N A

7. PROBLEMA.—

$$\begin{array}{r} 7 + 7 = 14 \\ 21 - 7 = 14 \\ 2 \times 7 = 14 \\ 98 : 7 = 14 \\ \hline 128 \end{array}$$

8. GEROGLÍFICH.—*Las fruytas tenen granas.*

XARADAS.

A UN REGIDOR DEL NAS GROS.

I.

Hu ser tipo tan curiós li faria una xarada;

IMITACIÓ.

—Mentres los mèus senyorets son al café á refrescar, ja que soch prop d' una taula... ¿per qué no 'ls haig d' imitar?

mes com sè que no li agrada,
ho farè sens to ni dos
jei! perdoni l' alevós
que se li mostra eix xaval,
mes tampoch prenga aixó á mal
perque al gra y á la carrera
vostè ¡eréguim! tè 'l tercera
diferent de las total

ANTONET DEL CORRAL

II.

La Tot qu' es filla de *Hu-quarta*
viu en una *dos-tres-quart*,
tè un noy que va per *primera*
y una *dos-quart* per jugar

DEUHET DE REUS.

ANAGRAMA.

En la plassa del total
vegí ahir la gent més tot
que un imaginar-se pot.
—¿Qu' eran garenos?

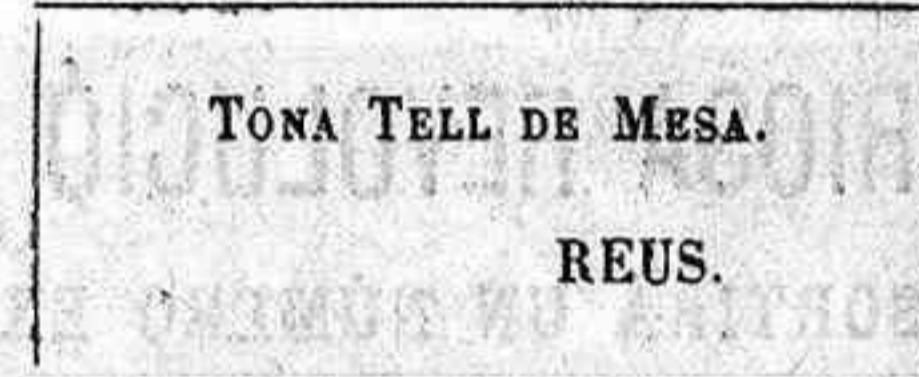
—Cabal.

R. BERENGUER D' ABRERA.

MUDANSA.

Tan y tan entremaliat
es lo fill de D. Pasqual,
que 's fèu mal en la total
ahir jugant esbarat.
Creyan véureli curat
posantli l' unguent *Tot-Tot*
mes empipat lo xicot
aquell pegat s' arrencá
y un tros de tot s' hi posá
que per cert, ben bè li tot.

TRENCA-CLOSCAS.

TONA TELL DE MESA.

REUS.

Formar ab aquestas lletras lo títul de un drama castellá.

S. PITARRETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8.	—Nom de dona.
1	2	3	6	5	4	7.	— » d' home.	
6	5	2	3	2	8.	— » de dona.		
6	3	6	7	8.	— » »			
3	4	3	4.	— » »				
8	7	8.	— » »					
1	6.	— » »						
4.	— » »							

A. Y C. BARRETINA.

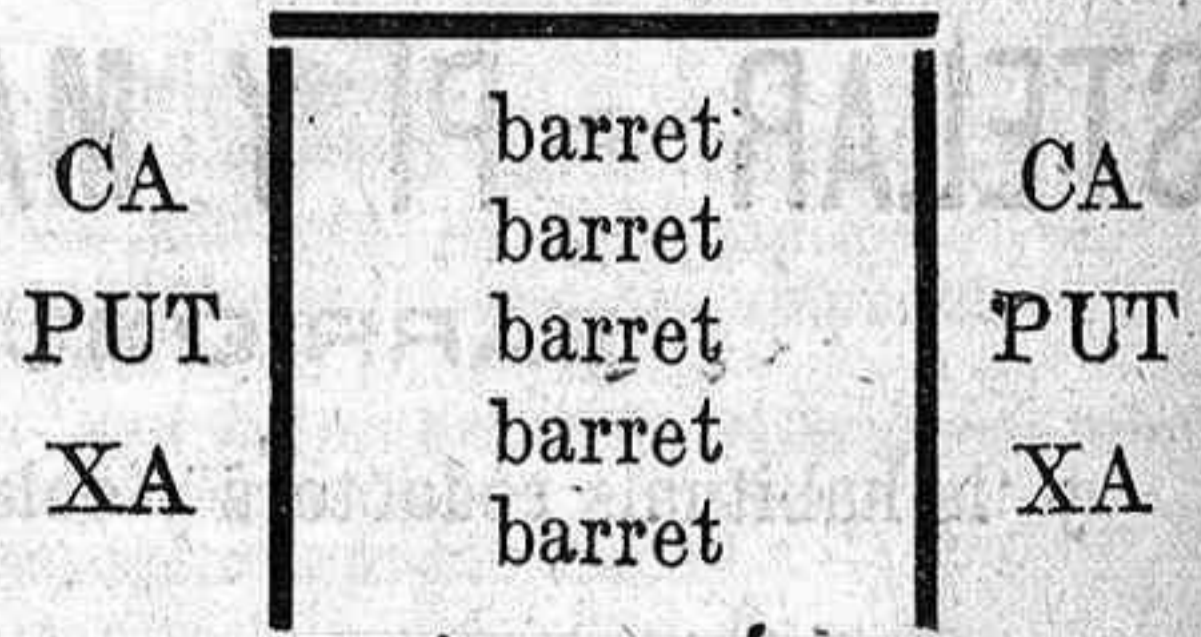
PROBLEMA.

Dividir lo número 100 en quatre cantitats que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per un mateix número donguin resultats iguals.

EX-NOTARI.

GEROGLÍFICH.

CAPUTXA

CAPUTXA

J. T. ANGUILA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.